

ÎNCHEIERE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Procuratura raionului Rîșcani și Ministerul Justiției,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Babii împotriva Ministerului Justiției, Procuraturii raionului Rîșcani, procuror Alexandru Paladi și Regimentului de patrulare „Nord” al Inspectoratului General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului material și moral și obligarea prezentării scuzelor,

împotriva deciziei din 28 mai 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care au fost admise apelurile declarate de către Ministerul Justiției și Procuratura raionului Rîșcani și a fost modificată hotărârea din 14 noiembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central în partea reparării prejudiciului material, iar în rest hotărârea a fost menținută,

constată:

La 12 iulie 2019 Igor Babii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerul Justiției, Procuraturii raionului Rîșcani, procuror Alexandru Paladi și Regimentul de patrulare „Nord” al Inspectoratului General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului material și moral și obligarea prezentării scuzelor.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 25 ianuarie 2019 organul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Rîșcani, în temeiul procesului-verbal de constatare a săvârșirii infracțiunii, întocmit de către inspectorul inferior de patrulare al plutonului Rîșcani-Drochia-Dondușeni al Companiei nr. 2 a Regimentului de patrulare Nord din mun. Bălți, str. Franco,19, a emis ordonanța privind începerea urmăririi penale.

A menționat că, în ordonanța privind începerea urmăririi penale a fost constatat că, la 23 ianuarie 2019, ora 21.50, colaboratorii poliției patrulare au stopat în satul Recea, raionul Rîșcani automobilul de modelul Skoda Superb, cu n/î OOT 616, la volanul căruia se afla Igor Babii, deoarece nu funcționa un semn de

iluminare.

A susținut că, după verificarea tuturor actelor prezentate la control de către el, pe numele său a fost întocmit un proces-verbal în baza art. 228 alin. (1) din Codul contravențional, fiind reținut de colaboratorii poliției pentru escortare la Spitalul raional Rîșcani, unde a fost supus controlului medical narcologic și testării alcooscopice, presupunând că, el conducea mijlocul de transport în stare de ebrietate narcotică.

A afirmat că, în urma examinării de către medicul-cardiolog, Angela Rusu, care nu avea studii speciale în domeniul narcologiei, testul a arătat un rezultat pozitiv, concluzie cu care el nu a fost de acord, solicitând preluarea probelor de sânge.

A relevat că, automobilul său a fost reținut și predat pentru păstrare la parcare specială în or. Rîșcani, la fel, fiindu-i ridicat permisul de conducere pe motivul stării de ebrietate narcotică.

A notat că, temei pentru începerea urmăririi penale a servit procesul-verbal de constatare a săvârșirii infracțiunii și procesul-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 23 ianuarie 2019, întocmit de către medicul Angela Rusu.

A declarat că, la întocmirea actelor procesuale de reținere, ridicare a permisului de conducere, înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport, i-au fost încălcate drepturile procesuale la interpret și la avocat, deoarece nu cunoaște limba română, este de origine rus și a solicitat avocat, fiind reținut mai bine de 3 ore de colaboratorii de poliție.

A invocat că, la 25 ianuarie 2019 ofițerul de urmărire penală al SUP din cadrul Inspectoratului de poliție Rîșcani, inspector Daniela Cemîrtan a emis ordonanța de recunoaștere a sa în calitate de bănuit, care i-a fost adusă la cunoștință numai la 04 februarie 2019.

A reiterat că, tot atunci a aflat că, în privința sa la 30 ianuarie 2019 a fost aplicată măsura preventivă - ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport. Această măsură preventivă a fost aplicată în lipsa sa, cu încălcări grave de procedură.

A menționat că, la 07 februarie 2019 a fost pus sub învinuire conform art. 264¹ alin. (1) din Codul penal pe faptul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate, produsă de droguri sau de alte substanțe cu efecte similare.

A susținut că, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201906P0055 din 27 februarie 2019, în proba de sânge, preluată de la Igor Babii, nu s-au depistat alcool etilic, alcaloizi din opiu și canabinoide - compuși chimici activi ai canabisului.

A afirmat că, în urma admiterii demersului apărării privind încetarea procesului penal din lipsa în acțiunile sale a componentei de infracțiune și eliberarea imediată a permisului de conducere, procurorul în Procuratura raionului Rîșcani, Alexandru Paladi a dat indicații organului de urmărire penală al SUP din cadrul Inspectoratului de poliție Rîșcani, inspector Daniela Cemîrtan, iar acesta, fără vreun motiv plauzibil și pentru a tergiversa returnarea permisului, a mai dispus fără just temei încă o expertiză judiciară toxicologică, urmărind scopul persecutării sale pe motiv de apartenență la un grup etnic minoritar în Republica Moldova.

A relatat că, la 27 martie 2019 procurorul în Procuratura raionului Rîșcani, Alexandru Paladi a emis o ordonanță de respingere a demersului apărării de încetare a cauzei penale în temeiul art. 19 alin.(3) CPP pe motiv că, mai sunt necesare acțiuni de completare a urmăririi penale, iar la 12 aprilie 2019 a emis în privința sa ordonanța de scoaterea de sub urmărirea penală, cu clasarea procesului penal în cauza penală pe motiv că, fapta nu întrunește elementele infracțiunii, copia ordonanței fiindu-i eliberată la 15 aprilie 2019 și i-a fost eliberat permisul de conducere, după ce a doua zi, la 16 aprilie 2019 a fost posibil de revenit la serviciu în funcția de șofer-taxi.

A declarat că, în urma învinuirii și aplicării măsurii preventive de privarea dreptului de a conduce mijloace de transport, a suportat daune materiale și morale.

A invocat că, pentru a-și exercita dreptul la apărare a fost nevoit să-și angajeze un avocat, iar pentru serviciile avocatului a suportat cheltuieli în sumă de 10000 de lei.

A mai invocat că, din motivul aflării sub urmărire penală din 23 ianuarie 2019 pînă la emiterea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală și restituirii permisului de conducere, a trecut o perioadă de timp de 3 luni, în care el nu a putut să muncească în funcția de șofer de taxi și, anume, în perioada 24 ianuarie 2019- 15 aprilie 2019.

A relevat că, din cauza lipsei surselor de venituri și pierderii activității profesionale, a fost nevoit să se împrumute la banca, nu a putut să-și întrețină familia, soția gravidă, bolnavă, aflată la întreținerea sa, fiindu-i încălcat dreptul la un trai decent, la întreținere, dreptul la viața privată și de familie, prevăzut de art. 8 CEDO.

A considerat că, bănuiala și învinuirea înaintată lui ilegal, încălcarea dreptului la apărare, la translator, privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport (măsura preventivă ilegală), imposibilitatea de a circula liber în afara teritoriului Republicii Moldova, dreptul la un trai decent, la viața privată și de familie, imposibilitatea de a se întreține pe sine și pe membrii familiei sale, de a munci și de a câștiga un salariu mediu, toate consemnează un prejudiciu moral în mărime de 50000 de lei. Suferințe fizice și psihice i-au fost provocate de frustrările și înjosirile suportate de atragerea la răspundere penală prin înaintarea bănuirii și învinuirii ilegale, pentru încălcarea dreptului la apărare, încălcarea dreptului la interpret, înjosirea pentru apartenența la un grup etnic minoritar în stat, pentru tergiversarea nejustificată a urmăririi penale, în perioada pregătirii pentru căsătorie, fiind nevoit să se prezinte la organul de urmărire penală, în loc de a se pregăti în mod corespunzător pentru cel mai important eveniment din viață, pentru a-i acorda ajutor material și moral soției gravide și bolnave.

A menționat că, prejudiciul material legat de pierderea venitului salarial lunar pe termen de 3 luni (23 ianuarie 2019 – 16 aprilie 2019) constituie 32312 lei (11540 de lei x 3 luni).

A susținut că, în perioada urmăririi penale a mai suportat și cheltuieli de transport în sumă de 1800 de lei pentru deplasare la organul de urmărire penală, procuratura și instanța de judecată, de la Bălți - Rîșcani și retur, împreună cu avocatul, pentru 9 deplasări a câte 200 de lei, precum și cheltuieli pentru expedierea

corespondenței poștale (plângeri, demersuri, cereri, recursuri) în sumă de 30 de lei.

A solicitat încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a venitului ratat în sumă de 32312 lei, a cheltuielilor pentru parcare autorizată în sumă de 3480 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică acordată la urmărirea penală în sumă de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10000 de lei și obligarea procurorului în Procuratura raionului Rîșcani, Alexandru Paladi și a inspectorului BP Bălți, L. Cojocaru de a-și cere scuze de la el oficial, în formă scrisă, prin intermediul canalului de televiziune PRO TV.

Prin hotărârea din 14 noiembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul central a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Igor Babii și au fost încasate din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Igor Babii suma de 35792 de lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 2000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, cheltuielile de asistență juridică acordată în cadrul procesului penal în sumă de 10000 de lei și cheltuielile de asistență juridică pe cauza civilă respectivă în sumă de 10000 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 05 decembrie 2019 Procuratura raionului Rîșcani a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii, iar în rest menținerea hotărârii primei instanțe.

La 11 decembrie 2019 Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

Prin decizia din 28 mai 2020 a Curții de Apel Bălți au fost admise apelurile declarate de către Ministerul Justiției și Procuratura raionului Rîșcani și a fost modificată hotărârea primei instanțe în partea reparării prejudiciului material, cu micșorarea sumei încasate de 35792 de lei la suma de 31650 de lei, precum și micșorarea cheltuielilor de judecată suportate în instanța de judecată în sumă de 10000 de lei la suma de 5000 de lei. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Instanța de apel a constatat că, Igor Babii dispune de toate temeiurile legale pentru a solicita despăgubiri materiale și morale în baza art. 1398 din Codul civil (în vigoare de la 01 ianuarie 2003) și a Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Totodată, instanța de apel a reiterat că, Igor Babii, în perioada aflării sub urmărire penală 24 ianuarie 2019-15 aprilie 2019, nu a avut posibilitate să muncească în funcția de șofer de taxi în cadrul SRL „ATV-TAXI Expert” și nu a putut să-și întrețină familia, fiind lipsit de salariu.

În cererea de chemare în judecată Igor Babii a solicitat repararea prejudiciului material, compus din venitul ratat – salariul neprimit pentru 3 luni în sumă de 32312 lei și plata pentru parcare autorizată a automobilului reținut în sumă de 3480 de lei, în total 35792 de lei, iar prima instanță a admis integral aceste pretenții, încasând suma solicitată de 35792 de lei.

Reieșind din probele anexate la dosar, instanța de apel a considerat că, prima instanță nejustificat a încasat suma de 35792 de lei, or, din probele anexate rezultă

că, prejudiciul material cauzat constituie 31650 de lei.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, conform certificatului de salariu, eliberat de către SRL „ATV-TAXI Expert”, salariul net al lui Igor Babii pentru 3 luni precedente lipsirii de dreptul de a conduce automobilul este de 10000 de lei lunar (f. d. 14 verso). Respectiv, Igor Babii a fost lipsit de 10000 de lei lunar, venit real pe care l-ar fi primit dacă ar fi activat și anume aceste sume urmează a fi luate în calcul la stabilirea venitului ratat prin neprimirea salariului, or, suma totală a venitului ratat este de 30000 de lei.

Instanța de apel a mai reținut că, Igor Babii a solicitat și încasarea plății pentru parcare autorizată a automobilului reținut în sumă de 3480 de lei, însă la materialele cauzei a fost anexat bonul de plată, eliberat de către SRL „Romestela”, pentru parcare auto în sumă de 1650 de lei (f. d. 13). Deci, plata pentru parcare autorizată a automobilului reținut în sumă de 3480 de lei este confirmată parțial, doar în sumă de 1650 de lei, sumă care urmează fi încasată în beneficiul lui Igor Babii.

Afară de aceasta, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a încasat suma de 10000 de lei achitată de către Igor Babii pentru asistența juridică, care i-a fost acordată de avocat în cadrul procesului penal, confirmată prin bonul de plată anexat, or, instanța nu se poate implica în mărimea sumei date, ea fiind achitată în cadrul unui proces penal.

Instanța de apel a relevat că, în cadrul aprecierii temeiniciei pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, prima instanță just a constatat mărimea prejudiciului moral cu rezonabilitatea și caracterul compensatoriu al mărimii compensației, a luat în considerare atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt: importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale lezate, nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice, situația familială și materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părții vătămate.

La 20 iulie 2020 Procuratura raionului Rîșcani a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea admiterii acțiunii.

A menționat că, intimatul a indicat greșit în cererea de chemare în judecată Procuratura raionului Rîșcani, procurorul Alexandru Paladi și Regimentul de patrulare „Nord” al Inspectoratului General al Poliției. Or, art. 5 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești prevede expres cine are calitatea de pârât în asemenea cauze și, anume, Ministerul Justiției. Mai mult, și prima instanță a admis o eroare și nu a exclus din proces pe Procuratura raionului Rîșcani și Regimentul de patrulare „Nord” a Inspectoratului General al Poliției.

A susținut că, pentru aplicabilitatea dispozițiilor Legii enunțate este necesar de a fi întrunite cumulativ și simultan atât circumstanțele prevăzute la art. 6 – dreptul

la repararea prejudiciului, cât și la art. 3 – cazurile de reparare a prejudiciului material și moral, norme legale care sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

A afirmat că, pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală sunt necesare unele condiții speciale și, anume, existența faptei ilicite, or, la materialele cauzei nu există nici un act emis de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată, prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ar fi fost declarate ilegale.

A relevat că, scoaterea de sub urmărire penală a lui Igor Babii și clasarea procesului penal nr. 2019300026 s-a datorat neexaminării medicale corespunzătoare cu adoptarea unor concluzii greșite de medicul narcolog Angela Rusu și nicidecum unor fapte ilicite ale organului de urmărire penală sau procuraturii. Prin urmare, în prezenta speță nu sunt întrunite condițiile pentru a antrena răspunderea statului, or, prin acțiunile sale organul de urmărire penală a acționat în conformitate cu prevederile legislației procesuale penale.

La 28 iulie 2020 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece a fost interpretată eronat legea și au fost apreciate arbitrar probele.

A menționat că, contrar prevederilor art. 130 CPC, instanța a omis să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe (existența unei dări de seamă a avocatului cu privire la asistența juridică prestată și justificarea onorariului) și respingerea altor probe (argumentele Ministerului Justiției privind respingerea prejudiciului material pe temei de lipsă a probelor), precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

A susținut că, legiuitorul, în temeiul art. 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, a prevăzut expres care sunt cazurile în care survine dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Astfel, unul din aceste drepturi este și scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare (art. 6 lit. b) din Legea enunțată).

A afirmat că, în privința intimatului-reclamant a fost emisă ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, astfel, formal fiind respectată condiția statuată în art. 6 lit. b) din Legea enunțată.

A relevat că, pe de altă parte, este incontestabil că, acțiunile organului de urmărire penală de recunoaștere în calitate de bănuț, ulterior de învinuit nu pot fi calificate drept acțiuni de tragere ilegală la răspundere penală în sensul art. 3 din Legea enunțată.

A notat că, coroborând prevederile art. 50 din Codul penal cu circumstanțele de fapt și drept ale cauzei, pretențiile intimatului-reclamant sunt neîntemeiate, în condițiile în care acesta nu a fost tras la răspundere penală și nici nu i s-a acordat

statutul de „condamnat”, fiind doar în calitate de învinuit de comiterea unei infracțiuni în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale. Or, în privința acestuia nici nu a fost emisă o sentință definitivă de condamnare.

A declarat că, la caz nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea enunțată. Or, pentru a fi în prezența unei acțiuni civile întemeiate nu este suficient de a fi întrunite doar condițiile prevăzute de art. 6 din Legea enunțată, dar și cele prevăzute de art. 3 alin. (1) din aceeași Lege.

A invocat că, prin prisma prevederilor art. 3 din Legea enunțată, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului. În această ordine de idei, este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept. Astfel, dacă se demonstrează că, acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sunt ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana. Or, instanța urmează să indice expres care anume act normativ justifică răspunderea statului.

A menționat că, sunt neîntemeiate alegațiile precum că, întocmirea actelor procedurale și aplicarea măsurilor preventive au fost exercitate cu încălcarea legislației procesual penale. Or, actele judecătorești și de procedură au fost supuse inclusiv și controlului judiciar în ordine ierarhică.

A susținut că, măsurile procesuale aplicate în privința intimatului sunt prevăzute de legislația procesual penală și urmau de a fi aplicate pentru cazul de infracțiune, săvârșirea căreia îi era imputată.

A relatat că, existența unei sentințe de achitare, a unei ordonanțe de scoatere de sub urmărire penală sau încetarea procesului nu denotă faptul că, organul de urmărire penală a admis careva acțiuni ilicite. Efectuarea acțiunilor procesuale este obligația organului de urmărire penală, care are drept scop de a descoperi circumstanțele și persoana care a comis infracțiunea. Toate măsurile procesuale ce au fost întreprinse sunt prevăzute de lege, sunt necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura lupta cu criminalitatea și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor.

A notat că, intimatul nu a prezentat careva probe concludente, pertinente, utile și veridice, prin care să convingă instanța că, învinuirea sa ar fi avut careva efecte negative asupra reputației sale. Or, acest fapt contravine prevederilor art. 118 alin.(1) CPC.

A mai notat că, intimatul nu a prezentat probe justificative, care ar demonstra prezența unor suferințe cauzate. Or, toate argumentele invocate întru motivarea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral poartă un caracter declarativ, formal, fără a dispune de careva suport probatoriu și legal.

A declarat că, ținând cont de natura dreptului lezat, de durata desfășurării urmăririi penale, de durata judecării cauzei penale, de statutul și vârsta intimatului, precum și de faptul că, în privința acestuia nici nu a fost executată pedeapsa penală sub formă de închisoare, suma solicitată, cu titlu de prejudiciu moral, este destul de exagerată și neechitabilă suferințelor pretinse că, ar fi fost posibil suportate.

A invocat că, instanța de judecată a dispus încasarea venitului ratat sub formă de salariu mediu contrar normelor privind angajarea răspunderii patrimoniale delictuale a statului. Instanța de judecată a dispus încasarea în lipsa constatării

legăturii de cauzalitate dintre cauza penală și neobținerea venitului invocat. Astfel, prima instanță nu s-a expus asupra argumentului invocat de către recurent precum că, intimatul a lipsit de la lucru nu din vina organului de urmărire penală, ci în baza cererii de concediu. În aceste condiții, nu există un raport de cauzalitate dintre urmărirea penală și absența intimatului de la serviciu.

Cu privire la cheltuielile de asistență juridică, a remarcat că, intimatului îi revine sarcina probării existenței și întinderii prejudiciului. În acest sens, la materialele cauzei nu au fost anexate probe, care să confirme faptul că, intimatul a achitat avocatului un onorariu justificat.

Prin referința depusă la 07 septembrie 2020 Igor Babii, reprezentat de către avocatul Ion Procopciuc, a solicitat respingerea recursurilor.

Prin referința depusă la 24 august 2020 Procuratura Generală a solicitat admiterea recursului declarat de către Ministerul Justiției.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 12 iunie 2020, iar recurenții au recepționat-o la 17 iunie 2020, fapt conformat prin avizele de recepție a acesteia (f. d. 150, 151).

Astfel, recursurile declarate la 20 iulie 2020 și 28 iulie 2020 sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de către Procuratura raionului Rîșcani și Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursurile declarate de către Procuratura raionului Rîșcani și Ministerul Justiției, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Procuratura raionului Rîșcani și Ministerul Justiției ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de către Procuratura raionului Rîșcani și Ministerul Justiției se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic